

XÃ HỘI HÓA BẢO VỆ MÔI TRƯỜNG ĐỂ XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI

NGÔ THẾ LÝ

Xây dựng nông thôn mới, một chương trình quốc gia được Chính phủ ra Nghị quyết số 491/QĐ-TTg ngày 18/04/2009 và đã được đưa vào nghị quyết Đại hội Đảng lần thứ XI với chỉ tiêu đến năm 2015 có 20% địa phương đạt chuẩn nông thôn mới. Sự thành công của chương trình sẽ làm thay đổi toàn diện bộ mặt đất nước cả về chất và lượng thông qua 19 tiêu chí. Trong đó có tiêu chí môi trường được phân 5 nhóm, gồm: Tỷ lệ hộ sử dụng nước sinh hoạt hợp vệ sinh theo tiêu chuẩn Quốc gia; Các cơ sở sản xuất kinh doanh đạt tiêu chuẩn môi trường; Không có hoạt động suy giảm môi trường và có tác động phát triển môi trường xanh sạch đẹp; Nghĩa trang được xây dựng theo quy hoạch; Chất thải, nước thải được thu gom và xử lý theo quy chuẩn; Mỗi nhóm tiêu chí lại được xác định theo từng vùng đặc thù truyền thống kinh tế - xã hội và dân cư, theo đó tỉnh Quảng Bình thuộc chỉ tiêu vùng Bắc Trung Bộ. Ngoài ra, một số vấn đề về môi trường xã hội như an ninh chính trị, trật tự văn hóa - xã hội cũng được chuẩn hóa trong đánh giá xác định một địa phương đạt nông thôn mới. Như vậy, có thể thấy môi trường quan trọng đến nhường nào trong việc xây dựng nông thôn mới trong cả nước nói chung và ở tỉnh Quảng Bình nói riêng.

Kể từ sau khi Luật Bảo vệ môi trường ra đời, vấn đề bảo vệ môi trường luôn được các cấp lãnh đạo từ Trung ương đến địa phương quan tâm chỉ đạo không chỉ bằng hệ thống văn bản quy phạm pháp luật tương đối đồng bộ và hoàn chỉnh, cũng với đó nhiều chương trình dự án cụ thể và hệ thống quản lý được nhà nước thành lập và đầu tư lớn rất có hiệu quả như: Hệ thống nước sạch - vệ sinh môi trường; các dự án xử lý tập trung chất thải rắn đã được thực hiện đến cấp huyện do các trung tâm môi trường đô thị đảm nhận và cũng đã có doanh nghiệp tư nhân hoạt động thu gom rác thải tập trung như Công ty môi trường sinh thái ở Thanh Trạch (Bố Trạch) thu gom rác thải cho địa bàn các xã Thanh Trạch, Hải Trạch, Đức Trạch... đã mang lại nhiều lợi ích được

nhân dân đồng tình hưởng ứng. Thành phố Đồng Hới và các thị trấn huyện lỵ mang diện mạo môi trường đô thị mới xanh sạch đẹp, người dân bước đầu làm quen với nếp sống văn minh hiện đại... Tuy nhiên, vẫn còn đó không ít các khu vực ngoại thành, ngoại thị và nhiều nhất là ở các xã sản xuất nông lâm ngư nghiệp, rác thải rắn vẫn tràn đầy đường sá trong thôn xóm, quanh các bờ hồ bờ ao, nhà vệ sinh, chuồng gia súc, gia cầm gần nơi nhà, đáng kể nhất là chợ ở các xã ít được quan tâm tổ chức thu gom dọn dẹp thường xuyên gây ô nhiễm môi trường ảnh hưởng đến sức khỏe và đời sống của người dân, các tệ nạn xã hội cũng đang bị xâm nhập lây nhiễm trầm trọng... Tất cả những vấn đề trên đều xếp vào tiêu chí môi trường khi xét đánh giá chuẩn "Nông thôn mới" ở một địa phương, song lại không đòi hỏi đầu tư lớn của Nhà nước mà chỉ cần thay đổi thói quen tư duy chờ đợi các cấp quản lý bằng việc xã hội hóa để mỗi người dân tự giác lo cho bản thân, cho cộng đồng và xã hội.

Để thực hiện xã hội hóa bảo vệ môi trường cần những giải pháp sau:

1. Thành lập hội hoặc giao cho một tổ chức xã hội (thanh niên, phụ nữ, cựu chiến binh...) ở địa phương từ tỉnh đến thôn bản tình nguyện đảm trách công tác bảo vệ môi trường để vừa tuyên truyền, giải thích đến từng hộ dân cư, đồng thời với việc định kỳ thực hiện làm sạch môi trường trong khu dân cư để tạo thói quen tự giác cho người dân.

2. Trên cơ sở đó phát triển nhân rộng mô hình doanh nghiệp theo mô hình Công ty môi trường sinh thái xã Thạch Trạch ở các vùng và ưu tiên cho họ vay vốn ưu đãi đầu tư mua sắm trang thiết bị phục vụ thu gom xử lý rác thải và các ưu đãi về giá thuê đất, miễn giảm các loại thuế... theo từng tiểu vùng của các huyện, thị xã, không nên chờ đợi nhà nước đầu tư hoàn chỉnh trong vấn đề môi trường sinh thái khi xây dựng nông thôn mới. Đây cũng là cách nhà nước và nhân dân cùng làm để bảo vệ môi trường sống của chúng ngày càng xanh-sạch-đẹp hơn.